

Vantaan lukiokoulutuksen suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelyistä

Sisällys

1. Johdanto	2
2. Suunnitelman tavoitteet.....	2
3. Suunnitelman laatiminen	2
4. Menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa	3
4.1. Opiskelija häiritsee opetusta tai oppilaitoksen järjestämää tilaisuutta.....	3
4.2. Opiskelija käyttäytyy väkivaltaisesti ja uhkaavasti.....	4
4.3.1. Opetukseen osallistumisen epääminen.....	5
4.3. Opiskelijalla on hallussa kielletty esine tai aine	5
4.3.2. Opiskelijan tavaroiden tarkastaminen.....	6
4.3.3. Haltuunotettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen	6
4.4. Opiskelija on epäiltynä rikoksesta	6
4.5. Opiskelija häiritsee opetusta, rikkoo koulun järjestystä tai menettelee vilpillisesti.....	7
5. Periaatteet hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattamiseen	7
6. Henkilökunnan perehdyttäminen ja osaamisen varmistaminen	8
7. Suunnitelmasta tiedottaminen.....	8
8. Seuranta ja vaikuttavuuden arviointi	8

1. Johdanto

Lukiolain (629/1998, muutettu lailla 1268/2013) 21 §:ssä säädetään opiskelijan oikeudesta turvalliseen opiskeluympäristöön. Lain mukaan koulutuksen järjestäjän tulee laatia suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Suunnitelman tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä opiskelijoiden yhdenmukainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös oppilaitoksen järjestyssääntöjen toteutumista.

Lukiolain 21 §:n mukaan koulutuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut oppilaitoksessa sovellettavat järjestysmääräykset, joilla edistetään sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä oppilaitosyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

2. Suunnitelman tavoitteet

Kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista annettavan suunnitelman tavoitteena on turvata Vantaan lukioden työrauha, sisäinen järjestys, opiskelun esteetön sujuminen sekä oppilaitosyhteisön turvallisuus ja viihtyisyys. Suunnitelmalla pyritään varmistamaan toimintaperiaatteiden yhdenmukaisuus ja oikeudenmukaisuus kurinpitokeinojen käyttämisessä sekä sitouttamaan eri osapuolet sovittuihin toimintatapoihin.

Kurinpitokeinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusperiaatteita. Kurinpitokeinojen käyttö perustuu asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista määrätään tekijästä riippumatta samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla oikeassa suhteessa tekoon, eikä niitä saa käyttää asiaan kuulumattomassa tarkoituksessa, kuten esimerkiksi häpäisemistarkoituksessa.

3. Suunnitelman laatiminen

Opetussuunnitelman perusteiden mukaan koulutuksen järjestäjä laatii suunnitelman kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista yhteistyössä oppilaitoksen henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa.

Vantaan lukiokoulutuksen suunnitelmaa kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista laadittaessa on kuultu lukioden opiskelijoiden, opettajien ja henkilökunnan mielipiteitä.

Opiskelijoiden kuuleminen

Opiskelijoilla on ollut mahdollisuus ilmaista mielipiteensä suunnitelman keskeisestä sisällöstä vastaamalla 12.–20.9.2016 ryhmänohjaajan tunnilla webropol-kyselyyn. Kyselyyn tuli yhteensä 741 vastausta. Opiskelijoita ohjeistettiin vastaamaan kyselyyn noin neljän hengen ryhmissä, joten kokonaisvastaajamäärä oli 741–2964 opiskelijaa, riippuen vastanneiden ryhmien koosta. Opiskelijoiden vastausten perusteella kyselyyn on lisätty opiskelijoiden huomioita, jotka löytyvät kunkin kappaleen lopusta erillisestä laatikosta.

Lisäksi suunnitelman luonnoksesta pyydettiin kannanotot opiskelijakuntien hallituksilta.

Yhteistyö opettajien ja muun henkilökunnan kanssa

Suunnitelman luonnos on toimitettu lukioihin kaikkien opettajien ja lukion muun henkilökunnan nähtäväksi. Opettajilla oli mahdollisuus kommentoida suunnitelmaa sisältöä 15.–23.9.2016. Lisäksi lukuioiden johtoryhmät käsittelivät suunnitelman luonnosta kokouksissaan.

Yhteistyö huoltajien kanssa

Opiskelijoiden vanhemmille esitellään järjestyssäännöt ja erilaiset suunnitelmat, joilla opiskelijan hyvinvoinnista huolehditaan.

Yhteistyö sosiaali- ja terveydenhuollon edustajien kanssa

Suunnitelman luonnoksesta on pyydetty kommentit terveydenhoitajien ja kuraattorien esimiehiltä.

4. Menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa

Alla ja liitteenä olevassa taulukossa on esitetty lukiolain 26 §:ssä säädetty teot ja laiminlyönnit, niistä seuraavat toimenpiteet, kussakin toimenpiteessä toimivaltainen viranomainen, selvittäminen ja kuuleminen, kirjaamista/päätöksentekoa koskevat menettelytavat, toimenpiteistä ilmoittaminen sekä muutoksenhaku.

4.1. Opiskelija häiritsee opetusta tai oppilaitoksen järjestämää tilaisuutta

Tapahtuma: Opiskelija häiritsee opetusta tai oppilaitoksen järjestämää tilaisuutta.

Seuraamus: Opetusta häiritsevä opiskelija voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta.

Rehtorilla ja opettajalla on oikeus poistaa luokkahuoneesta tai muusta opetustilasta taikka koulun tilaisuudesta opiskelija, joka ei noudata poistumismääräystä. Rehtorilla ja opettajalla on myös oikeus poistaa oppilaitoksen alueelta opiskelija, joka ei poistu poistumismääräyksestä huolimatta.

Jos poistettava opiskelija koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia opiskelijan poistamiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Rehtori ja opettaja voivat toimia yhdessä tai erikseen. Opiskelijan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä.

Ilmoitus huoltajalle: Asiasta on ilmoitettava huoltajalle, jos opiskelija on alle 18 -vuotias.

Kirjaaminen: Opiskelijan poistaminen kirjataan Wilmaan. Jos tilanteessa on käytetty voimakeinoja, toimenpiteistä laaditaan kirjallinen selvitys, joka toimitetaan sivistystoimen lakimiehelle.

Muutoksenhaku: Asiasta ei ole muutoksenhakuoikeutta.

Opiskelijoiden huomioita:

Opiskelija tulee poistaa luokasta, jos hän opettajan huomautuksista huolimatta häiritsee oppituntia tai vaarantaa toiminnallaan muiden turvallisuuden.

Häiritseväksi toiminnaksi voidaan tulkita: kovaan ääneen puhuminen, oppitunnin etenemisen häiritseminen, epäkunnioittava ja asiaton käytös, muiden kiusaaminen, sääntöjen rikkominen, vaarallinen tai uhkaava käytös, opiskelija on päihtynyt.

4.2. Opiskelija käyttäytyy väkivaltaisesti ja uhkaavasti

Tapahtuma: Opiskelija käyttäytyy väkivaltaisesti ja uhkaavasti.

Seuraamus: Lukiolain mukaan opettaja tai rehtori voi määrätä väkivaltaisesti tai uhkaavasti käyttäytyvän opiskelijan poistumaan opetustilasta tai koulun tilaisuudesta.

Rehtorilla ja opettajalla on oikeus poistaa luokkahuoneesta tai muusta opetustilasta taikka koulun tilaisuudesta opiskelija, joka ei noudata poistumismääräystä. Rehtorilla ja opettajalla on myös oikeus poistaa oppilaitoksen alueelta opiskelija, joka ei poistu poistumismääräyksestä huolimatta.

Jos poistettava opiskelija koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia opiskelijan poistamiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Rehtori ja opettaja voivat toimia yhdessä tai erikseen. Opiskelijan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä.

Ilmoitus huoltajalle: Asiasta on ilmoitettava huoltajalle, jos opiskelija on alle 18 -vuotias.

Kirjaaminen: Opiskelijan poistaminen kirjataan Wilmaan. Jos tilanteessa on käytetty voimakeinoja, toimenpiteistä laaditaan kirjallinen selvitys, joka toimitetaan sivistystoimen lakimiehelle.

Muutoksenhaku: Asiasta ei ole muutoksenhakuoikeutta.

Opiskelijoiden huomioita:

Opiskelijat voivat omalla toiminnallaan edistää turvallisuutta oppilaitoksessa

- Noudattamalla oppilaitoksen sääntöjä
- Toimimalla ystävällisesti
- Ottamalla muut huomioon
- Käyttäytymällä asiallisesti ja kunnioittavasti
- Tunnistamalla vaaratilanteet
- Eivät tuo vaarallisia esineitä kouluun

4.3.1. Opetukseen osallistumisen epääminen

Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan tai oppilaitoksessa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

4.3. Opiskelijalla on hallussa kielletty esine tai aine

Tapahtuma: Opiskelijalla on hallussa kielletty esine tai aine.

Oppilaitokseen ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä.

Seuraamus: Rehtorilla ja opettajalla on oikeus ottaa haltuunsa kielletty esine tai aine. Jos haltuun otettavaa esinettä tai ainetta hallussaan pitävä opiskelija koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia esineen tai aineen haltuun ottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Oikeus käyttää voimakeinoja koskee vain opiskelijan omaa tai muiden turvallisuutta vaarantavia esineitä tai aineita. Haltuunotossa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä.

Ilmoitus huoltajalle: Asiasta on ilmoitettava huoltajalle, jos opiskelija on alle 18 -vuotias.

Kirjaaminen: Esineiden ja aineiden haltuunotosta on laadittava kirjallinen selvitys. Jos tilanteessa on käytetty voimakeinoja, kirjallinen selvitys on toimitettava sivistystoimen lakimiehelle.

Muutoksenhaku: Asiasta ei ole muutoksenhakuoikeutta.

Opiskelijoiden huomioita:

Ennen takavarikointia on hyvä selvittää

- kuinka vaarallinen esine tai aine on kyseessä
- miksi esine tai aine on opiskelijan mukana
- onko esine tai aine mukana tarkoituksella
- mitä opiskelijan on tarkoitus tehdä sillä
- onko esinettä käytetty tai oltu käyttämässä väärin tarkoituksiin

Takavarikointi tulisi suorittaa rauhallisesti, tilanteen vakavuus ja kaikkien turvallisuus huomioon ottaen.

4.3.2. Opiskelijan tavaroiden tarkastaminen

Lukiolain mukaan opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa opiskelijan mukana olevat tavarat, opiskelijan hallinnassa olevat oppilaitoksen säilytystilat sekä päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta. Opiskelijan tavaroiden tarkastaminen voidaan tehdä, jos on ilmeistä, että opiskelijan hallussa on turvallisuutta vaarantavia esineitä tai aineita ja opiskelija pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.

Opiskelijalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy.

Tarkastajan tulee olla opiskelijan kanssa samaa sukupuolta. Jos opiskelijan sosiaalinen sukupuoli eroaa juridisesta sukupuolesta tai hän ei sitä osaa/halua määrittellä, tulee opiskelijalla olla oikeus valita tarkastajan sukupuoli. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva. Opiskelijan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saapuvilla.

Opiskelijoiden huomioita:

Ennen tavaroiden tarkastamista opiskelijalle tulee antaa mahdollisuus luovuttaa tavarat vapaaehtoisesti. Asia selitetään opiskelijalle rauhallisesti ja opiskelijalle tarjotaan mahdollisuus siirtyä erilliseen tilaan tavaroiden tarkastusta varten. Tilanteessa tulee käyttäytyä kunnioittavasti opiskelijaa kohtaan ja muistaa opiskelijan yksityisyys.

Takavarikoitu esine tulisi palauttaa opiskelijalle koulupäivän päätteeksi, mikäli sen hallussapito ei ole laitonta.

4.3.3. Haltuunotettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen

Opiskelijalta haltuun otetut esineet ja aineet luovutetaan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle tai, jos opiskelija on täysi-ikäinen, hänelle itselleen. Esineet ja aineet tulee kuitenkin luovuttaa poliisille tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle, jos opiskelijalla, tämän huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan.

Ennen luovuttamista esine tai aine tulee säilyttää huolellisesti. Esineiden ja aineiden luovutus tulee järjestää mahdollisimman pian haltuunotosta. Haltuun otetut huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammukset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille välittömästi. Opiskelijalle itselleen luovutettavat esineet ja aineet luovutetaan työpäivän päätyttyä.

Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa haltuunottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. Esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen tulee kirjata.

4.4. Opiskelija on epäiltynä rikoksesta

Tapahtuma: Opiskelija on epäiltynä rikoksesta.

Seuraamus: Opiskelijan opiskeluoikeus voidaan pidättää tutkimuksen ajaksi.

Ilmoitus huoltajalle: Asiasta on ilmoitettava huoltajalle, jos opiskelija on alle 18 -vuotias. Opiskelijaa on kuultava asiassa ja huoltajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen päätöksentekoa.

Kirjaaminen: Päätöksen asiassa tekee opetuslautakunnan yksilöasioiden jaosto.

Muutoksenhaku: Päätöksestä on valitusoikeus hallinto-oikeuteen 14 päivän kuluessa tiedoksiansaamista.

4.5. Opiskelija häiritsee opetusta, rikkoo koulun järjestystä tai menettelee vilpillisesti

Tapahtuma: Opiskelija häiritsee opetusta, rikkoo koulun järjestystä tai menettelee vilpillisesti.

Seuraamus: Opiskelijalle voidaan antaa kirjallinen varoitus.

Mikäli opiskelijan rikkomus on vakava tai opiskelija jatkaa epäasiallista toimintaa kirjallisen varoituksen saatuaan, opiskelija voidaan opetuslautakunnan yksilöasioiden jaoston päätöksellä erottaa lukioista enintään yhdeksi vuodeksi. Erottaminen voidaan panna täytäntöön heti.

Ilmoitus huoltajalle: Asiasta on ilmoitettava huoltajalle, jos opiskelija on alle 18 -vuotias. Opiskelijaa on kuultava asiassa ja huoltajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen päätöksentekoa.

Kirjaaminen: Rehtori tekee päätöksen kirjallisen varoituksen antamisesta. Määräaikaisesta erottamisesta päätöksen tekee opetuslautakunnan yksilöasioiden jaosto.

Muutoksenhaku: Päätöksestä on valitusoikeus hallinto-oikeuteen 14 päivän kuluessa tiedoksiansaamista.

5. Periaatteet hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattamiseen

Kurinpitokeinojen käyttämistä ohjaavat Suomen perustuslaissa (731/1999) ja hallintolaissa (434/2003) säädetyt hallinnon oikeusperiaatteet.

Yhdenvertaisuusperiaate velvoittaa opiskelijoiden tasapuoliseen kohteluun, johdonmukaisuuteen ja syrjimättömyyteen. *Tarkoitussidonnaisuuden periaatteen* mukaan kurinpitokeinoja voi käyttää ainoastaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. *Objektiviteettiperiaate* edellyttää, että rankaiseminen perustuu asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin.

Suhteellisuusperiaatteen mukaan kurinpitotoimien on oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden ja ankaruudeltaan oikeassa suhteessa perusteena olevan teon moitittavuuteen nähden. *Luottamuksensuojaperiaate* on ennen muuta yksilön suojaa julkista valtaa vastaan ja antaa yksityiselle oikeuden luottaa viranomaisen toiminnan oikeellisuuteen ja virheettömyyteen.

Opiskelijoiden huomioita:

- Opettajien ja opiskelijoiden välinen luottamus ja kunnioitus edistävät tilanteiden ratkaisemista.
- Kaikkien osapuolten toivotaan toimivan kurinpitotilanteissa rauhallisesti ja asiallisesti.
- Opettajilta toivotaan oikeudenmukaista ja päättäväistä toimintaa.
- Tilanteita ratkottaessa ja kurinpitokeinoja käytettäessä on hyvä ottaa huomioon tilanteeseen johtaneet syyt ja taustat.

6. Henkilökunnan perehdyttäminen ja osaamisen varmistaminen

Henkilökunnan perehtyminen/perehdyttäminen ja osaamisen varmistaminen kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä on osa työtehtäviin perehtymistä. Lisäksi suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista käydään läpi oppilaitoksen henkilöstön kanssa lukuvuosittain.

7. Suunnitelmasta tiedottaminen

Vantaan lukioden opiskelijoita ja alaikäisten opiskelijoiden huoltajia tiedotetaan kurinpitokeinoista lukioden kotisivuilla. Lukioden järjestyssäännöistä opiskelijoita tiedotetaan kaikille opiskelijoille jaettavissa lukioden opinto-oppaissa.

Suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kurinpitokeinoista keskustellaan lukioden yhteisöissä hyvinvointiryhmissä (YHR).

8. Seuranta ja vaikuttavuuden arviointi

Suunnitelmaa seurataan ja sen toteutumista ja vaikuttavuutta arvioidaan osana Vantaan lukioden opetussuunnitelman yhteisen osan arviointia. Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista on Vantaan suomenkielisten lukioden opetussuunnitelman yhteisen osan liite.

LIITE 1 Menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa, asioiden selvittämismenettelyt, työnjako sekä kuulemis- ja kirjaamismenettelyt.

Teko tai laiminlyönti	Seuraamus	Päättävä viranomainen	Selvittäminen	Kuuleminen	Kirjaaminen/päätös	Ilmoittaminen	Muuta huomioon otettavaa	Muutoksenhaku
Opiskelija häiritsee opetusta (LL 26 §)	Opiskelija voidaan määrätä poistumaan luokasta tai opetustilasta oppitunnin jäljellä olevaksi ajaksi (LL 26 §)	Opetustilaisuutta pitävä opettaja (LA 12 §)			Asia kirjattava (LL 26a §)	Asia ilmoitettava huoltajalle, jos opiskelija on alle 18 v. (LL 26a §)	- Jos opiskelija ei noudata poistumismääräystä rehtori tai opettaja voi poistaa luokasta tai opetustilasta (LL 26b §) - Jos opiskelija vastarintaa tekemällä koettaa välttää poistamisen, rehtori ja opettaja voivat käyttää tarpeellisia voimakeinoja (ei voimankäyttövälineitä). Kirjallinen selvitys sivistystoimen lakimiehelle (LL 26b §)	Asiasta ei ole muutoksenhakuoikeutta (LL 34e §)
Opiskelija häiritsee koulun tilaisuutta (LL 26 §)	Opiskelija voidaan määrätä poistumaan oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta (LL 26 §)	Opettaja tai rehtori (LA 12 §)			Asia kirjattava (LL 26a §)	Asia ilmoitettava huoltajalle, jos opiskelija on alle 18 v. (LL 26a §)	- Jos opiskelija ei noudata poistumismääräystä rehtori tai opettaja voi poistaa tilaisuudesta (LL 26b §) - Jos opiskelija vastarintaa tekemällä koettaa välttää poistamisen rehtori ja opettaja voivat käyttää tarpeellisia voimakeinoja (ei voimankäyttövälineitä). Kirjallinen selvitys sivistystoimen lakimiehelle (LL 26b §)	Asiasta ei ole muutoksenhakuoikeutta (LL 34e §)
Opiskelija käyttäytyy väkivaltaisesti ja uhkaavasti vaarantaen muiden turvallisuuden tai vaikeuttamalla opetusta kohtuuttomasti (LL 26 §)	Opetukseen osallistumisen epääminen opiskelijalta enintään kolmen työpäivän ajaksi (LL 26 §)	Rehtori (LA 12 §)			Asia kirjattava (LL 26a §)	Asia ilmoitettava huoltajalle, jos opiskelija on alle 18 v. (LL 26a §)	- Jos opiskelija ei noudata poistumismääräystä rehtori tai opettaja voi poistaa luokasta tai opetustilasta (LL 26b §) - Jos opiskelija vastarintaa tekemällä koettaa välttää poistamisen, rehtori ja opettaja voivat käyttää tarpeellisia voimakeinoja (ei voimankäyttövälineitä). Kirjallinen selvitys sivistystoimen lakimiehelle (LL 26b §)	Asiasta ei ole muutoksenhakuoikeutta (LL 34e §)
Rikostutkinta	Rikoksesta epäillyn opiskelijan opiskeluoikeuden pidättämisen tutkimuksen ajaksi	Opetuslautakunnan yksilöasioiden jaosto	Epäilty rikos yksilöitävä. Tarpeellinen selvitys hankittava.	Opiskelijaa kuultava. Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi.	Päätös	Asia ilmoitettava huoltajalle, jos opiskelija on alle 18 v. (LL 26a §)	- Opiskeluoikeus voidaan pidättää, jos se on opiskelijan tekemäksi epäiltyyn rikokseen tai siihen liittyviin seikkoihin nähden perusteltua.	Päätöksestä on valitusoikeus hallinto-oikeuteen 14 päivän kuluessa tiedoksisaannista (LL 34a §)
Opiskelijalla on hallussa LL 21§: 2 mukainen kielletty esine tai aine	Oikeus ottaa esine tai aine haltuun (LL 26d §)	Rehtori ja opettaja (LL 26d §)			Esineiden ja aineiden haltuunotto on kirjattava (LL 26f §)	Asia ilmoitettava huoltajille mahdollisimman pian, jos käytetty voimakeinoja, niin tehtävä kirjallinen selvitys	Jos haltuun otettavaa esinettä tai ainetta hallussa on opettaja koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia esineen tai aineen haltuun ottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus	Asiasta ei ole muutoksenhakuoikeutta (LL 34 §)

						sivistystoi- men laki- miehelle	tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisar- viointi huomioon ottaen. Oikeus käyttää voimakeino- ja koskee vain opiskelijan omaa tai muiden turvalli- suutta vaarantavia esineitä tai aineita. (LL 26 §:2)	
Opiskelijalla on hallussa LL 21 §: 2 mu- kainen kiellet- ty esine tai aine	Oikeus tarkas- taa opiskelijan mukana olevat tavarat, opiske- lijän hallinnassa olevat oppilai- toksen säilytys- tilat sekä päälli- sin puolin hänen vaatteensa (LL 26e §:1) laukku, lompak- ko, penaali taskut, pulpetti, lokero, kaappi	Opettaja ja rehtori (LL 26e §:1)	Hallussa- pidon oltava ilmeistä	Opiskeli- jalle ilmoitet- tava tarkastuk- sen syy ennen tarkastus- ta.		Ilmoitus huoltajille mahdolli- simman pian. Opiskelijan pyynnöstä tarkastuk- sessa tulee olla läsnä hänen valitseman- sa oppilai- toksen henkilökun- taan kuulu- va, jos tämä on saapuvil- la ellei asia ole kiireelli- nen ja turvallisuu- den kannal- ta on vält- tämätöntä poiketa tämästä.	Tarkastuksessa sukupuoli- sääntö, paikalla kaksi täysi- ikäistä henkilökuntaan kuuluvaa (LL 26e §:1) Ei voida käyttää voimakei- noja. Opiskelijalle on ensin annettu mahdollisuus itse osoittaa, että hänellä ei ole hallussaan mitään luvaton- ta.	Asiasta ei ole muutoksen- hakuoikeutta (LL 34 §)
Haltuunotet- tujen esinei- den ja ainei- den luovut- taminen ja hävittäminen (LL 26g §)	alle 18-vuotiaan opiskelijan hallusta otetut esineet luovu- taan huoltajalle tai muulle lailliselle edus- tajalle. täysi-ikäisen opiskelijan hallusta otetut esineet voidaan palauttaa hänel- le itselleen. Esineet ja aineet tulee kuitenkin luovuttaa poliisille tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle, jos opiskelijalla, tämän huoltajal- la tai muulla laillisella edusta- jalla ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan.	Rehtori ja opettaja		Opiskeli- jalle luovutet- tava esine tai aine luovute- taan työpäivän päätyttyä.	Esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittämi- nen tulee kirjata (LL 26g §:3) Kirjaamisesta on hyvä tulla ilmi kuka teki toimenpiteen, kuka oli paikal- la, kehen ja mihin esinee- seen toimen- pide kohdistui ja milloin tämä tapahtui.	Luovutus tulee järjes- tää mahdol- lisimman pian. Poliisille menevät esineet luovutettava välittömästi.	Huoltajalla on kolme kuu- kautta aikaa noutaa luovu- tettava esine tai aine. Mikäli ei nouda, niin todis- teellinen hävittäminen. Ennen luovuttamista esine tai aine tulee säilyttää huolellisesti.	Asiasta ei ole muutoksen- hakuoikeutta (LL 34 §)

	Halтуun otetut huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammuksien ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille Myös terä ym. aseet.							
Opiskelijaa häiritsee opetusta, rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti (LL 26 §)	Opiskelijalle voidaan antaa kirjallinen varoitus (LL 26 §)	Rehtori	Teko tai laiminlyönti yksilöitävää. Tarpeellinen selvitys hankittava. (LL 26a §)	Opiskelijaa kuultava. Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi. (LL 26a §)	Rehtori tekee kirjallisen päätöksen (päättösmalli liitteenä)	Päätös annettava tiedoksi opiskelijalle sekä huoltajalle, jos opiskelija on alle 18 v. (LL 26a §)		Päätöksestä on valitusoikeus hallinto-oikeuteen 14 päivän kuluessa tiedoksisaanista
Opiskelijan rikkomus on vakava. Opiskelijaa jatketaan epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan.	Opiskelijaa voidaan erottaa lukiosta enintään 1 vuosi (LL 26 §)	Opetuslautakunnan yksilöasioiden jaosto.	Teko tai laiminlyönti yksilöitävää. Tarpeellinen selvitys hankittava. (LL 26a §)	Opiskelijaa kuultava. Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi. (PL 26a §)	Opetuslautakunnan yksilöasioiden jaosto tekee asiassa päätöksen	Päätös annettava tiedoksi opiskelijalle sekä huoltajalle, jos opiskelija on alle 18 v. (LL 26a §)	Erottaminen voidaan panna täytäntöön heti. Asia päätettävä samalla kun tehdään erottämispäätös (LL 26a §)	Päätöksestä on valitusoikeus hallinto-oikeuteen 14 päivän kuluessa tiedoksisaanista